İsrail İşgalinin Gölgesinde ABD–Suriye İlişkileri: Şara–Trump Görüşmesinin Stratejik Dinamikleri

10 Kasım 2025'te Suriye Cumhurbaşkanı Ahmet Şara'nın ABD Başkanı Donald Trump ile Beyaz Saray'da gerçekleştirdiği görüşme, yalnızca iki ülke arasındaki diplomatik bir temas olmanın ötesinde, Suriye'nin uluslararası arenada yeniden konumlanma çabalarının somut bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Yaklaşık bir buçuk saat süren ve basına kapalı gerçekleştirilen görüşmede Oval Ofis'e yan kapıdan giriş, oturma düzeni, makam fotoğrafı ve bayrak protokolü gibi sembolik detaylar dikkat çekti. Bu ayrıntılar, Washington yönetiminin Şam'ı tam anlamıyla "denk bir devlet muhatabı" olarak görmediğine dair mesaj yüklü bir diplomatik tavır olarak yorumlandı.

Ancak görüşmenin genel olarak olumlu geçmesi ve Şara'nın diğer ABD temaslarından da pozitif sonuçlar elde etmesi, 1946'dan bu yana Beyaz Saray'ı ziyaret eden ilk Suriye Cumhurbaşkanı olarak uluslararası meşruiyet açısından büyük ölçüde istediklerini şimdilik aldığı izlenimini veriyor. Ziyaret, sadece Şam–Washington hattını değil, Türkiye, Körfez ülkeleri, İran ve İsrail gibi bölgesel aktörlerin de dâhil olduğu çok katmanlı sürecin bir parçası olarak öne çıktı.

Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın görüşmenin belirli bir bölümüne aktif katılımı ve ardından Beyaz Saray'da düzenlenen Dışişleri Bakanları toplantısında Ankara–Şam–Washington üçlü masasının fiilen işlerlik kazanması, Türkiye'nin Suriye politikasındaki etkin arabulucu ve garantör rolünü daha görünür kıldı. Bu tablo, Türkiye'nin yalnızca mülteci geri dönüşü ve sınır güvenliği konularındaki hedeflerine değil, aynı zamanda Suriye'nin Arap ve Batı eksenine entegre edilmesi stratejisine de yeni bir zemin kazandırıyor.

Ahmet Şara'nın Washington ziyareti, Aralık 2024'teki yönetim değişikliğinden sonra Şam'ın uluslararası meşruiyet arayışının en somut adımı olarak görülüyor. ABD'nin Şara'yı terör listelerinden çıkarması ve bazı bireysel yaptırımları askıya alması, diplomatik zemini güçlendiren ön hazırlıklar arasında yer aldı.

DEAŞ Koalisyonu ve SDG Entegrasyonu

Suriye, görüşme sonrası ABD öncülüğünde 2014 yılında kurulan DEAŞ Karşıtı Uluslararası Koalisyon'a 90. ülke olarak katıldı. Şara yönetimi, bu adımla ülke içi güvenlik mimarisini yeniden şekillendirirken SDG'nin mevcut statüsünü ise uzun vadeli entegrasyon planlarının önündeki temel engel olarak görüyor. Bu nedenle ABD ile SDG arasına resmi bir devlet hattı çekmek amacıyla uzun süredir koalisyona katılım sürecine dair toplumsal ve siyasi zemin hazırlanıyordu. Görüşme sonrasında yapılan açıklamalar, koalisyona katılım sürecinin büyük ölçüde olgunlaştığını ve fiilen uygulanabilir bir aşamaya geldiğini gösteriyor görüşü hâkimken ABD ve Suriye resmi kaynakları tarafından beklenen katılım açıklaması yapıldı.

Ahmet Şara'yı Şam dönemi perspektifiyle değerlendiren kanaat önderleri süreci makul bulurken, İdlib dönemini referans alan isimler bazı eleştiriler yöneltiyor. Ancak genel eğilim, kamuoyunda ve diplomatik çevrelerde Şam yönetimine destek yönünde şekillenmiş durumda. SDG'nin entegrasyonu, yerel idarelerin sisteme dâhil edilmesi ve silahsızlandırma gibi hassas aşamalara bağlı olarak ilerleyecek. ABD'nin YPG'ye desteğinin kademeli olarak azaltılması, Türkiye'nin güvenlik öncelikleriyle uyumlu bir adım olarak değerlendiriliyor.

Ekonomik Normalleşme ve Yaptırımlar

Sezar Yasası'nın 180 gün süreyle kısmen yeniden askıya alınması, Suriye ekonomisi açısından beklenen bir adım olarak öne çıktı. Daha önce 23 Mayıs 2025'te alınan benzer karar, ikinci kez uzatılmış oldu. Bu gelişme, Şam için yalnızca ekonomik toparlanmanın önünü açmakla kalmıyor; aynı zamanda uluslararası yatırım akışının ve finansal sistemin yeniden entegrasyonu açısından önemli bir siyasi meşruiyet kazanımı anlamına geliyor. Özellikle Sezar yaptırımlarına dair Rusya ve İran ile ticari ilişkilerin kapsam dışı bırakılması, Suriye'nin ekonomik rotasını yeniden belirleme açısından kritik bir adım olarak

değerlendiriliyor. Genel tablo, ABD'nin yaptırımlar konusundaki yaklaşımının temkinli iyimserlik çerçevesinde yürütüldüğünü gösteriyor.

Şara'nın ABD ziyareti sırasında IMF ve diğer ekonomik kurumlarla yürütülen görüşmeler, Suriye'nin ekonomik toparlanma sürecini hızlandıracak adımlar olarak değerlendirilebilir. Ancak bunun acı bir reçetesinin olma ihtimali de bulunuyor. Bu girişimler, hem diplomatik hem de ekonomik cephede Şam'ın yeniden uluslararası sistemle entegre olma çabalarının somut göstergesi niteliğinde.

Sezar Yasası'nın ikinci kez 180 gün süreyle askıya alınması, kısa vadede Suriye ekonomisinde olumlu etkiler doğurdu. Yaptırımların kalıcı olarak kaldırılması için Kongre onayı gerekiyor. Bu durumun milyonlarca Suriyelinin temel hizmetlere erişimini kolaylaştıracağı ve gönüllü mülteci dönüşlerini teşvik edeceği düşünülüyor.

İsrail ile Güvenlik Müzakereleri

Görüşmede bir süredir üzerinde çalışılan İsrail ile Suriye arasında olası bir güvenlik anlaşması da gündeme geldi. Golan Tepeleri'ni 1967'den beri işgal altında tutan İsrail, iç savaş boyunca Suriye'ye yönelik saldırılarını sürdürdü. 8 Aralık sonrasında ise işgal hattını genişletmesi ve Süveyda gibi bölgelerdeki denklemler üzerinden Suriye'ye karşı sergilediği saldırgan tutum nedeniyle Şara yönetimi, toprak bütünlüğü ve ulusal egemenliği koruma önceliği nedeniyle işgalci ülkeyle doğrudan müzakere yapmayı reddediyor.

Trump'ın Şara'yı 'İbrahim Anlaşmaları' çerçevesinde sürece dâhil etmeye çalışmasına rağmen, bu konuda herhangi bir ilerleme kaydedilemediği söylenebilir. Şam yönetimi, 1974 Anlaşması'ndaki şartlar dönülmesine dair tutumunu sürdürüyor. Ancak Netanyahu yönetiminin işgal bölgelerinden çekilmeyi reddetmesi müzakereleri tıkıyor.

Bölgesel Güvenlik ve Türkiye'nin Rolü

İran ve Rusya'nın sahadaki etkisinin yönetilmesi, İsrail'in bölgesel varlığı, yatırıma teşvik süreçleri ve ABD'nin askeri varlığının yeniden tanımlanması; görüşmenin jeostratejik eksenini oluşturdu.

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, ABD ve Suriye Dışişleri Bakanlarıyla yürütülen üçlü toplantılarda Türkiye'yi temsilen güven inşa edici bir rol üstlendi. Türkiye'nin mevcut pozisyonu, hem mülteci dönüşleri hem de sınır ötesi güvenlik mekanizmaları açısından Ankara'nın diplomatik kapasitesini güçlendiriyor. Fidan'ın diplomatik çizgisi, Şara'nın Batı ile yakınlaşmasını kontrollü ve güvenli bir zemin üzerinde ilerletiyor ve Türkiye'yi bölgesel yeniden yapılanma sürecinde vazgeçilmez bir denge unsuru haline getiriyor.

ABD Başkanı Donald Trump ise görüşmede Suriye ile ilişkilerin normalleşmesini ve bölgesel güvenlik dengelerinin sağlanmasını önceliklendiren bir tutum sergiledi. Trump'ın yaklaşımı, hem ekonomik yaptırımların kısmi askıya alınması hem de DEAŞ'a karşı işbirliği konularında pragmatik bir zemin üzerine kuruluydu. Bu, ABD'nin Suriye'yi stratejik olarak yeniden konumlandırma ve kontrol mekanizmalarını işletme niyetinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Pragmatik Diplomasi ve Yeni Bir Başlangıç Mı?

Şara–Trump görüşmesi, Suriye'nin uzun süren izolasyonunu kıran pragmatik bir diplomasi hamlesi olarak tarihe geçebilir. Yaptırımların askıda kalmaya devam etmesi, ABD öncülüğünde uluslararası koalisyona katılım, SDG entegrasyonu ve Türkiye'nin garantörlüğündeki üçlü masa, bölgesel güvenlik mimarisinin yeniden şekillenmesine zemin hazırlıyor. Ancak bu süreç, İran ve Rusya'nın tepkileri, İsrail'in işgalci tutumu ve ABD'nin iç siyasi dengeleri nedeniyle kırılgan bir seyir izleyebilir. Önümüzdeki 180 gün, Suriye'nin uluslararası sisteme yeniden entegrasyonu noktasında önemli bir zaman dilimi olacak gibi gözüküyor.

Bunun için önümüzdeki 180 gün, diplomatik taahhütlerin somut sonuç üretip üretmeyeceğini belirleyecek kritik bir dönem olacak. Tam yaptırım kaldırılması ve ekonomik normalleşme, SDG entegrasyonu ve sınır

güvenliği, DEAŞ koalisyonu ve bölgesel işbirliği ve insani ve ekonomik kazanımların sürdürülebilirliği gibi alanlarda yaşanacak gelişmeler Suriye'nin geleceğini şekillendirecektir.